

Валерія НЕЧИПОРУК,
фахівець (консультант) КУ «Інклюзивно-ресурсний центр»
Ізяславської міської ради

Для чого потрібен висновок ІРЦ?

Спостерігається тенденція до збільшення кількості дітей, які потребують додаткової допомоги педагогів та фахівців у навчально-виховному процесі. Якщо вихователі або вчителі помічають в дитини невідповідність розвитку віковим нормам, то можуть поради́ти батькам звернутись в інклюзивно-ресурсний центр за консультацією до фахівців (консультантів). У разі виявлення проблеми, батькам запропонують пройти комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Комплексна оцінка – це збір та інтерпретація інформації про особливості розвитку особи з метою визначення її особливих освітніх потреб і труднощів, розроблення рекомендацій щодо її індивідуальної освітньої траєкторії, модифікації чи адаптації освітньої програми (навчальних предметів), особливостей організації надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг. Комплексна оцінка проводиться фахівцями інклюзивно-ресурсного центру індивідуально у присутності батьків (одного з них) або законних представників дитини за такими напрямками:

- оцінка фізичного розвитку дитини – вчитель-реабілітолог;
- оцінка мовленнєвого розвитку дитини – вчитель-логопед;
- оцінка когнітивної сфери дитини – практичний психолог;
- оцінка емоційно-вольової сфери дитини – практичний психолог;
- оцінка освітньої діяльності дитини – вчитель-дефектолог.

У разі потреби фахівці інклюзивно-ресурсного центру можуть здійснювати комплексну оцінку за іншими напрямками, зокрема визначення рівня соціальної адаптації, взаємини з однолітками, дорослими.

Після проведення КО фахівці визначають оцінку розвитку дитини, прописують потреби та розробляють рекомендації. Узагальнення результатів комплексної оцінки здійснюється на засіданні фахівців ІРЦ, в якому мають право брати участь батьки (один з них) або законні представники дитини з ООП. Під час засідання визначається: особливі освітні потреби (труднощі), рекомендований рівень підтримки; потреба в асистенті вчителя/вихователя, в асистенті дитини; види психолого-педагогічних корекційних послуг, напрямки роботи, спеціалісти, які надають послуги, період та обсяг корекційних годин; адаптація/модифікація освітньої програми/навчальних предметів; загальні рекомендації для всіх учасників навчально-виховного процесу, рекомендації батькам щодо консультації лікарів, у

залученні фахівців із соціальної роботи/ соціального працівника тощо.

Результати оформлюються в електронному вигляді, зберігаються в ІРЦ та надаються батькам або законним представникам особи за письмовим зверненням.

Фахівці ІРЦ зобов'язані ознайомити батьків (одного з батьків) або законних представників з висновком про комплексну оцінку. В разі виявлення у дитини особливих освітніх потреб, висновок про комплексну оцінку є підставою для організації інклюзивного навчання, виникає необхідність створення умов для навчання та надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг у закладі освіти.

Батьки з висновком ІРЦ звертаються у навчальний заклад, в якому навчається їх дитина, і подають заяву на організацію інклюзивного навчання. Директор закладу освіти пише наказ про організацію інклюзивного навчання та створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. Відповідно до виявлених труднощів та рівня підтримки дитини (зазначених у висновку ІРЦ), члени команди психолого-педагогічного супроводу розробляють індивідуальну програму розвитку та індивідуальний навчальний план протягом двох тижнів, після спостереження за дитиною та на основі висновку про комплексну оцінку. Запорука якості ІПР – детальне вивчення комплексної оцінки всіма членами команди супроводу та їх активна участь в її розробці. Директор закладу повинен знайти необхідних фахівців, для проведення корекційно-розвиткових занять, прийняти на роботу асистента вчителя/вихователя, асистента дитини (якщо вони прописані у висновку ІРЦ), створити умови, необхідні для навчання та розвитку особи (фінансове забезпечення, ресурсна кімната чи осередок, допоміжні засоби, універсальний дизайн тощо).

Потрібно звернути увагу, який строк дії має висновок ІРЦ. Якщо він дійсний лише рік, директор має поінформувати батьків дитини про необхідність повторного проходження комплексної оцінки.

Повторна комплексна оцінка фахівцями інклюзивно-ресурсного центру проводиться у разі:

- переходу особи з особливими освітніми потребами з ДЗО в заклад загальної середньої освіти; переходу особи з особливими освітніми потребами між рівнями освіти; переведення особи зі спеціального закладу дошкільної освіти, спеціального закладу загальної середньої освіти, закладу загальної середньої освіти до інклюзивної (спеціальної) групи ЗДО або інклюзивного (спеціального) класу ЗЗСО;

– надання рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, психолого-педагогічного консилиуму спеціального закладу загальної середньої освіти щодо наявності успіхів або труднощів у засвоєнні особою освітньої програми;

– ініціативи батьків (інших законних представників) особи з особливими освітніми потребами;

– ініціативи особи, що подавала заяву відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” з метою проведення моніторингу розвитку особи, але не частіше ніж раз на рік;

– рекомендації команди психолого-педагогічного супроводу особі з особливими освітніми потребами закладу освіти або фахівців інклюзивно-ресурсних центрів з метою проведення моніторингу розвитку особи (за згодою батьків);

– визначення потреби у продовженні тривалості здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами, що здобувають загальну середню освіту.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для осіб, які здобувають загальну середню освіту та тимчасово перебувають за кордоном, або для осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, під час переходу між рівнями освіти строк дії висновку, який використовувався у процесі здобуття освіти на попередньому рівні освіти, продовжується на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду). Повторна комплексна оцінка має бути проведена не пізніше ніж через три місяці після припинення чи скасування воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду), повернення здобувача освіти з-за кордону або

повернення тимчасово окупованої території, на якій проживає здобувач освіти, під загальну юрисдикцію України та відновлення конституційного ладу України на цій території.

Бувають випадки, коли батьки (один із них) або законні представники особи з особливими освітніми потребами не погоджуються з висновком про комплексну оцінку. Тоді вони можуть звернутися до відповідного структурного підрозділу з питань діяльності ІРЦ органів управління освітою для організації проведення повторної комплексної оцінки. Протягом 10 робочих днів з дати звернення батьків (одного з батьків) або законних представників відповідний структурний підрозділ з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою зобов'язаний організувати проведення повторної комплексної оцінки особи з особливими освітніми потребами за місцем її проживання (перебування)/навчання чи в іншому місці за попереднім погодженням з батьками (одним із них) або законними представниками.

Повторна комплексна оцінка може проводитися за всіма або окремими напрямками, залежно від освітніх потреб особи з особливими освітніми потребами та наявної інформації про її розвиток.

За результатами повторної комплексної оцінки складається висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, який зберігається в АС “ІРЦ”, що є основою для розроблення індивідуальної програми розвитку особи з особливими освітніми потребами, надання їй психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, у разі потреби продовження тривалості здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами, що здобувають загальну середню освіту.

Отже, висновок ІРЦ є важливим інформативним документом для організації інклюзивного навчання для дитини з особливими освітніми потребами.

Юлія СКОЧЕЛЯС,
фахівець (консультант) КУ «Інклюзивно-ресурсний центр»
Городоцької міської ради

Оцінка освітньої діяльності в умовах інклюзивно-ресурсного центру

Відповідно до Положення про інклюзивно-ресурсний центр, комплексна оцінка освітньої діяльності проводиться за всіма напрямками з урахуванням критеріїв формування вмінь та навичок, впливу встановлених особливих освітніх потреб на рівень сформованості знань, умінь, навичок відповідно до вікових особливостей особи, у тому числі оцінка умінь, навичок, інтересів, важливих для вибору професії (для осіб з

особливими освітніми потребами, які здобуватимуть професійну (професійно-технічну), фахову передвищу, вищу освіту).

Отож завданням учителя-дефектолога під час проведення комплексної оцінки розвитку особи є визначення рівня сформованості знань, умінь, навичок відповідно до освітньої програми або до основних критеріїв формувань вмінь та навичок дітей дошкільного віку.